728/05

Den 1. august 2005 blev i sag nr. 64.757:

xxxxx xxxxxxxxxx
xxxxxxxx xx xxxxxxx
xxxx xxxxx xxxxxxxx

mod

Nordea Pension
Klausdalsbrovej 615
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har livsforsikring i Nordea Pension, klager over, at selskabet med virkning fra 1/1 2004 vil beregne sig et gebyr på 43 kr. månedligt på forsikringen, som er under udbetaling.

Selskabet har fastholdt at være berettiget til at indføre gebyret under henvisning til det til Finanstilsynet anmeldte bonusregulativ.

Det fremgår af sagen, at klageren i 1966 tegnede forsikring i det daværende Pensions- og Livrenteinstituttet af 1919 A/S, hvilket nu er en del af det indklagede selskab. I 1999 udfyldte klageren et svarskema om pensionsvalg. Af skemaet fremgår, at valget er bindende. I relation til den pensionsform, klageren valgte, fremgår endvidere, at "Startudbetalingen og de årlige opskrivninger kan ikke senere nedsættes".

Det fremgår videre af sagen, at selskabet den 8/12 2003 sendte en orientering til klageren om ændring af beregning af bonus. Det fremgår bl.a.:

"**Vi ændrer reguleringen af din pensionsordning fra 1. januar 2004**

...

Da du begyndte at få din pension udbetalt, var du garanteret et fast beløb. Siden har vi sørget for, at det garanterede beløb er blevet forhøjet. Forhøjelserne er udtryk for

den bonus, vi har tilskrevet din pensionsordning. Det har vi kunnet, bl.a. fordi vi har opnået et højere afkast af vores investeringer end forudsat.

Det lave renteniveau i samfundet gør, at vi ikke længere finder det forsvarligt at garantere de fremtidige forhøjelser. Derfor ændrer vi reguleringen af din pensionsordning.

Hvad betyder det for dig?

De beløb, vi allerede har lovet dig, og som du får i dag, berøres naturligvis ikke af ændringen. Ændringen har heller ikke betydning for en eventuel forhøjelse pr. 1. januar 2004.

Ændringen, som vi kalder for kontostyrkelse, betyder, at en eventuel, fremtidig forhøjelse kan bortfalde eller blive nedsat på et senere tidspunkt. Dine udbetalinger vil dog aldrig kunne blive lavere, end det vi har aftalt med dig i dag."

Klageren protesterede i skrivelse af 28/4 2004 mod ændringen, men selskabet fastholdt i skrivelse af 17/6 2004 retten til at ændre i beregningen af bonus.

Nævnet har spurgt Finanstilsynet, om der i forbindelse med anmeldelsen af regulativet foretages en prøvelse af indholdet. Finanstilsynet har i sit svar af 17/5 2004 bl.a. anført:

"Finanstilsynet kan bekræfte, at tilsynet påser, at selskabernes bonusregulativer og bonussatser er betryggende og rimelige. For så vidt angår bonussatser sker tilsynets kontrol efterfølgende."

Finanstilsynet har uddybende anført:

"Det følger af § 21 i lov om finansiel virksomhed, at selskabets regler for beregning og fordeling af realiseret resultat skal føre til en rimelig fordeling mellem de enkelte kunder. Størrelsen af fremtidig bonus er ikke garanteret. Selskabet har mulighed for at ændre anmeldte bonusregulativer også for bestående forsikringer, hvis det er i overensstemmelse med de aftaler, som selskabet har indgået med sine kunder.

> Finanstilsynets påser løbende, at selskaberne overholder bestemmelserne i lovens § 21 om betryggenhed og rimelighed, herunder bekendtgørelse om kontributionsprincippet, som er udstedt i medfør af lovens § 21, stk. 5. Tilsynet er forpligtet til at reagere over for selskaberne, såfremt det anmeldte ikke kan anses for at leve op til lovens krav, men Finanstilsynets manglende reaktion indebærer ikke, at Finanstilsynet kan tages til indtægt for, at have godkendt det anmeldte grundlag.
>
> I henhold til § 3, stk. 3, i anmeldelsesbekendtgørelsen skal anmeldelser af satser, parametre og lignende, hvor selskabet højst forpligter sig til anvendelse af de anmeldte størrelser i et år, ikke indeholde en økonomisk, juridisk og aktuarmæssig redegørelse for de anmeldte størrelser. I stedet skal der efterfølgende redegøres for de anmeldte størrelser i den ansvarshavende aktuars beretning til Finanstilsynet for det år, størrelserne er taget i anvendelse. Dette betyder, at tilsynets kontrol af f.eks. gebyrers rimelighed hovedsagelig sker efterfølgende i forbindelse med tilsynets gennemgang af aktuarens beretning.
> …
> Såfremt Finanstilsynet ved den efterfølgende kontrol konstaterer, at selskabets anmeldte satser, parametre og lignende ikke kan anses for at leve op til lovens krav om rimelighed, vil Finanstilsynet i medfør af § 21, stk. 6, i lov om finansiel virksomhed pålægge selskabet, at rette op på fordelingen med konsekvens for den allerede forløbne periode."

Nævnet har i en række lignende sager, ankenævnskendelserne 61.530, 63.160, 63.230, 63.360, 63.422, 63.464 og 63.900, med dissens udtalt, at der ikke i de indgåede forsikringsaftaler var adgang til af bonus at beregne sig et gebyr på 48 kr. for forsikringer, der var under udbetaling, når et sådant gebyr påvirkede størrelsen af selskabets overskud.

Klageren har over for nævnet nedlagt påstand om, at selskabet er uberettiget til at indføre det omtvistede gebyr.

Klageren har til støtte for sin påstand anført, at han har indgået en skriftlig og bindende aftale med selskabet. Klageren har påpeget, at han i 1999 valgte en pensionsform med lavere rente, men til gengæld med sikring af, at de årlige opskrivninger med bonus ikke senere kunne nedsættes. Klageren har endvidere anført, at det ikke af hans forsikringsaftales udbetalingsbestemmelser fremgår, at hans pensionsudbetaling kan nedsættes med et månedligt, pristalsreguleret gebyr på 43 kr.

Klageren har i skrivelse af 25/10 2004 til nævnet endvidere anført, at han finder det ubegribeligt, hvis Finanstilsynet skulle have godkendt, at et bonusregulativ skulle kunne medføre, at hans bindende aftale med selskabet ændres.

Selskabet har over for nævnet fastholdt at være berettiget til at indføre gebyret.

Selskabet har i skrivelse af 6/10 2004 anført:

> "I efteråret 2003 foretog vi ændringer i det dagældende bonusregulativ og indførte nye regler om kontostyrkelse, som medførte, at klageren og en stor del af vore andre kunder i en periode fremover vil opleve, at bonus vil være 0, og at eventuelle fremtidige forhøjelser af pensionsudbetalingerne på et senere tidspunkt kan blive nedsat eller helt bortfalde. Periodens længde vil bl.a. afhænge af udviklingen på de finansielle markeder.
>
> Det eventuelle overskud, der efter de tidligere regler blev tildelt som bonus og dannede grundlag for forhøjelse af de garanterede ydelser, vil også i fremtiden blive krediteret vor kundes pensionskonto.
>
> De fremtidige forhøjelser af pensionsudbetalingerne, der eventuelt måtte finde sted i den nævnte periode, vil dog ikke være garanterede, hvilket vil sige, at de kan reduceres eller helt bortfalde, hvis forholdene gør dette påkrævet for os.
>
> Pensionsydelserne vil dog ikke på noget tidspunkt blive mindre end, hvad vor kunde får udbetalt pr. 1.1.2004.

Ændringerne er anmeldt til Finanstilsynet i overensstemmelse med reglerne. Finanstilsynet godkender ikke regulativerne, men kan pålægge selskaberne at foretage ændringer, hvis tilsynet ikke finder reglerne rimelige i forhold den enkelte kunde. Det er ikke sket i vort tilfælde.

Da vor kunde gik på pension underskrev han en valgblanket, hvorefter han valgte det såkaldte opskrivningssystem, som indebærer, at pensionsydelserne årligt forhøjes med den bonus, der er optjent det foregående år. Når en forhøjelse på grundlag af bonustilskrivningen har fundet sted, kan den ikke fremover nedsættes. Det vil sige, at forhøjelsen er garanteret.

En garanteret forhøjelse forudsætter, at der er et bonusbeløb, der kan danne grundlag for forhøjelsen. Da der efter de nye regler ikke i en periode optjenes bonus, vil der heller ikke være grundlag for en garanteret opskrivning af ydelserne. De forhøjelser, der måtte blive foretaget, kan altså bortfalde på et senere tidspunkt, hvis vi måtte finde dette påkrævet ud fra vilkårene på finansmarkederne.

Opsparingen vil dog fortsat blive forrentet med den til enhver tid gældende kontorente, p.t. 4,5 %

Vi har ved forskellige lejligheder oplyst vor kunde om at størrelsen af bonus ikke kan garanteres, da den afhænger af blandt andet renteudviklingen.
...
Det oplyste månedlige gebyr, der fratrækkes i den månedlige overskudsdeling, er anmeldt til Finanstilsynet, og fremgår af det gældende bonusregulativ. Gebyret er ikke omfattet af vores regler om udbetalingsbestemmelser, hvorfor vi ikke oplyser herom.

Sammenfatning
Vor konklusion er herefter, at da vi efter forsikringsbetingelsernes ordlyd er berettiget til at foretage ændringer af vore regler for bonusberegning - herunder fastsættelse af månedlig gebyr, og da vi har anmeldt de foretagne ændringer til Finanstilsynet, uden

at tilsynet har rejst indvendinger imod ændringerne, har vi ikke misligholdt vor aftale med klageren."

Af forsikringsbetingelserne fremgår:

"**Bonus.**

§ 9. Den del af selskabets overskud, der i henhold til vedtægternes § 12 henlægges til bonusfonden, fordeles til de bonusberettigede forsikringer efter regler fastsat af selskabet og godkendt af tilsynsmyndighederne."

Nævnet udtaler:

Nævnet har tidligere ved flertalsafgørelser i sager mod andre selskaber givet klagere medhold i, at der ikke i forsikringsaftalerne var hjemmel til at opkræve et gebyr, som i det væsentlige svarer til det gebyr, selskabet har opkrævet i denne sag. Denne sag adskiller sig dog fra de tidligere sager ved, at klager har indgået en aftale med selskabet om en udbetalingsform baseret på et system med årlige opskrivninger, der ikke senere kan nedsættes. Nævnet finder imidlertid, at der er en sådan nær forbindelse mellem problemstillingen i denne sag og de ovennævnte, at de bør behandles på samme måde.

Selskaberne har anfægtet nævnets afgørelser og er dermed ikke bundet heraf. Efter de foreliggende oplysninger vil en række klagere med støtte fra Forbrugerrådet anlægge sag herom ved domstolene. Nævnet finder på denne baggrund, at spørgsmålet om selskabets ret til gebyret er af så principiel karakter, at afgørelsen må afgøres af domstolene.

7. 64.757

I medfør af § 4, stk. 1, i nævnets vedtægter må nævnet derfor afstå fra at viderebehandle sagen, hvorfor

b e s t e m m e s :

Nævnet kan ikke afgøre sagen.

Marianne Højgaard Pedersen